

**Stof og virkning. (1) Front
Matter: Metode, Teori,
Praksis; (2) Matter: *Spoken
Matter, Tacit Matter, Making
Matters*; (3) End Matter:
Sammenfatning og Diskus-
sion, Konklusion, Litteratur,
Indeks, Resumé / Summary.
Victor Boye Julebæk; Ph.d.-
afhandling; Det Kongelige
Akademi — Arkitektur;
Institut for Bygningskunst
og Kultur; Kulturarv, Trans-
formation og Restaurering;
Center for Bæredygtig Byg-
ningskultur; 2022.**

Resumé

Nærværende Ph.d.-afhandling undersøger de mulige betydninger af *stofflige virkninger* i fremstillingen og erfaringen af arkitektur. Det, der ligger til grund for undersøgelsen, er en undren og en grebthed af materialer i arkitekturen, forstået ikke så meget som byggetekniske entiteter, men som egenskabsbærende kvaliteter, der har en bestemt *retning* eller *virkning* i vores interagerende omgang med verden. Grebtheden tager sit afsæt i Carl Petersens materialenære og fremstillingsorienterede forståelse af arkitektur og en oplevelsesorienteret position som beskrevet af Steen Eiler Rasmussen. Forståelsen af virkningen som det, der sker i mødet mellem det oplevede og den oplevende, tager afsæt i begrebet *affektiv ramthed*, der beskriver den *transformative* kropslige erfaring af arkitekturens *stofflige overgangskvaliteter* som betydningsfulde i fremstillingen af *karakterfulde rumlige situationer*.

Afhandlingen identificerer, udfolder og (gen)aktualiserer det genstandsfelt, der knytter sig til stof og virkning i arkitekturen, ved at videreudvikle et begrebsapparat, et vokabular og en aktualiseret teoretisk, filosofisk og arkitektonisk ramme, der kan anvendes til at metodisk beskrive, analysere, diskutere og (gen)fremstille arkitekturens materialebundne oplevelsesmæssige kvaliteter. Metodisk tager afhandlingen udgangspunkt i en kombination af såvel traditionelle teori- og metodeudviklende metodikker, som de metoder, der knytter sig til praksis. Teoretisk bygger afhandlingen hovedsageligt på den fænomenologiske tradition og den nye fænomenologi. Det fænomenologiske fokus udvides med den fremstillingsorienterede nye æstetik, arkitektoniske og filosofiske perspektiver samt perspektiver fra antropologi, arkæologi som sociologi. Historisk trækker afhandlingen på arkitekturteoretiske positioner fra omkring bruddet til det moderne og indkredser derigennem nogle af de indflydelsesrige perspektiver, der har været på forholdet mellem stof og virkning.

Projektets teoretiske, historiske, erfaringsbaserede og afprøvede dele er samlet som en *bricolage* og undersøgt i tre dele. (1) *Front Matter* undersøger og udvikler et begrebsapparat samt en metodisk, teoretisk, historisk og praksisbaseret forståelsesramme om stofflige virkninger. (2) *Matter* undersøger gennem tre cases og en række materialestudier de mulige betydninger af stofflige virkninger i fremstillingen og erfaringen af karakterfulde arkitektoniske situationer. De tre cases tager form som observerende, metodeudviklende, analyserende og reflekterende artikler, der fremstiller og diskuterer forskellige perspektiver på stofflige virkninger med udgangspunkt i *værkstedforløb*. (3) *End Matter* sammenfatter, diskuterer og konkluderer på resultaterne af undersøgelserne og reflekterer afslutningsvis over *kultiveringen* af stof.

Summary

This PhD dissertation investigates the significance of the relation between *material* and *effect* in the production (*coming to presentation*) and experience of architecture. The basis for the investigation is the wonder of materials in architecture, not as technical entities but as experienced properties and qualities that may produce a bodily effect in our *interaction* with a *world of becoming*. The attentive wonder of materials stems from Carl Petersen's emphasis on the qualitative material aspects of architecture as well as an experiential understanding of architecture as described by Steen Eiler Rasmussen. The understanding of material effect as an event taking place between the perceiver and the perceived in our being in the world, builds on the phenomenological tradition and the notion of *affective involvement*, describing the *transformative* bodily experience of *textural bridging qualities* as influential in the production of *significant architectural situations*.

The dissertation identifies, examines and (re)presents the notion of material and effect in architecture by further developing a basis, a vocabulary as well as a revised theoretical, philosophical, and architectural framework that may be used in the methodical description, analysis, discussion and (re)production of experiential material qualities and effects in architecture. Methodically, the dissertation builds on traditional scientific methods as well as methods rooted in praxis. Theoretically, the dissertation builds on the corpus of phenomenological thinking as well as new phenomenology. The phenomenological core of the dissertation is expanded through the perspective of new aesthetics as well as through anthropology, archaeology and sociology. Historically, the dissertation builds on architectural theoretical positions from the period around the emerging modern and expands on some of the perspectives on the relation between material and effect, that have influenced subsequent architectural thinking.

The dissertation's theoretical, historical, praxis-based, and investigative parts are brought together in a *bricolage* and developed through three parts. (1) *Front Matter* examines and develops a methodical, theoretical, historical, and praxis-based framework around the notion material effects. (2) *Matter* investigates and qualifies the relation between material and effect in the production and experience of architecture as *significant situations* through three specific cases. The three cases are based on studies of material as developed through workshops and fieldwork. They unfold as three attentive, methodical, analytic, demonstrative, and reflective articles that expand and discuss different perspectives on material and effect. (3) *End Matter* summarises and discusses the results of the investigation and conclusively reflects on the *cultivation* of the material.